

Instytut Elektrotechniki Teoretycznej i Systemów Informacyjno-Pomiarowych Zakład Elektrotechniki Teoretycznej i Informatyki Stosowanej

Praca dyplomowa magisterska

na kierunku Informatyka w specjalności Inżynieria oprogramowania

Tytuł pracy dyplomowej

Jakub Młynarczyk nr albumu 288226

> promotor dr inż. Łukasz Makowski

> > WARSZAWA 2019

Problem współbieżności w algorytmach węzła sieci czujnikowej na przykładzie modelu w języku Go.

Streszczenie

Praca składa się z krótkiego wstępu jasno i wyczerpująco opisującego oraz uzasadniającego cel pracy, dwóch rozdziałów (2-3) zawierających opis istniejących technologii, dostępnych rozwiązań oraz opisuje autorski system środowiska symulacyjnego. Rozdział treci przedstawia szczegóły implementacji środowiska symulacyjnego. Ostatni rozdział pracy to opis możliwości dalszego rozwoju projektu.

Słowa kluczowe: wsn, sieci czujnikowe, golang

Challenges of concurrency in wireless sensor network, based on a model developed in Go.

Abstract

This thesis presents a novel way of using a novel algorithm to present complex problems of concurrency in wireless sensor networks. In the first chapter presents the fundamentals of wireless sensor networks and technologies, currently available solutions, as well as authored new design proposal. The second chapter presents the authored simulation tool. I In the third chapter presents the implementation of the simulation environemtn in Go programming language. The fourth chapter contains results of tests which compare existing wireless sensor network protocols and proves simulator correctness. Finally some posibilities of further development of the invented algoriths are proposed.

Keywords: wsn, wireless sensor networks, golang

POLITECHNIKA WARSZAWSKA WYDZIAŁ ELEKTRYCZNY

OŚWIADCZENIE

Świadom odpowiedzialności prawnej oświadczam, że niniejsza praca dyplomowa magisterska pt. Tytuł pracy dyplomowej:

- została napisana przeze mnie samodzielnie,
- nie narusza niczyich praw autorskich,
- nie zawiera treści uzyskanych w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami.

Oświadczam, że przedłożona do obrony praca dyplomowa nie była wcześniej podstawą postępowania związanego z uzyskaniem dyplomu lub tytułu zawodowego w uczelni wyższej. Jestem świadom, że praca zawiera również rezultaty stanowiące własności intelektualne Politechniki Warszawskiej, które nie mogą być udostępniane innym osobom i instytucjom bez zgody Władz Wydziału Elektrycznego.

Oświadczam ponadto, że niniejsza wersja pracy jest identyczna z załączoną wersją elektroniczną.

Spis treści

1	Wst	бер	1
	1.1	Wprowadzenie	1
	1.2	Cel pracy	1
	1.3	Tworzenie projektu	1
2	Wyl	korzystane technologie	3
	2.1	Język programowania Go	3
		2.1.1 Porównanie Go z Python	3
		2.1.2 Porównanie Go z C++	4
	2.2	Serializacja danych Protocol Buffers	4
	2.3	System kontroli wersji git	5
	2.4	GNUPlot	5
	2.5	Docker	6
	2.6	Latex	6
3	Arc	hitektura systemu	7
	3.1	Opis	7
	3.2	Komponenty systemu	7
		3.2.1 Plik konfiguracyjny	7
		3.2.2 Moduł główny (Core)	11
			14
	3.3		15
			15
		v	15
			15
			15
Bi	bliog	grafia	16

Podziękowania

Dziękuję bardzo serdecznie wszystkim pracownikom uczelnii, rodzinie oraz pracodawcy za poświęcony czas i energię.

Jakub Młynarczyk

Rozdział 1

Wstęp

1.1 Wprowadzenie

W ciąg ostatnich lat obserwujemy szybki rozwój technologii informatycznych i teleinfromatycznych w zakresie bezprzewodowych sieci czujnikowych. Pierwsze implementacje bezprzewodowych czujników wykorzystano w celach zbrojeniowych. Aktualnie, możliwości oferowane przez bezprzewodowe czujniki znajdują zastosowanie w nieskończonej ilości aplikacji, zarówno w przemysłe (np. medycynie), jak również w sektorze prywatnym (np. inteligentny dom).

1.2 Cel pracy

Celem pracy jest przedstawienie problemów współbieżności w algorymatch sieci czujnikowej. Praca wykorzystuje ogólnie znane i udokumentowane algorytmy umożliwiające transmitowanie danych w sieci, w których najważniejszym ograniczeniem jest skończona ilość energii czujnika.

Istotnym elementem pracy jest autorski symulator sieci sensorowej, która stanowi podstawowe narzędzie umożliwiąjące implementację oraz testowanie nowych algorytmów. Aplikacja umożliwia tworzenie symulacji porównujących efekty zastosowania różnych algorytmów transmisji danych, bez potrzeby wykorzystania fizycznych urządzeń.

1.3 Tworzenie projektu

Koncepcja i projekt systemu symulującego model bezprzedowowej sieci czujnikowej został opracy przez autora pracy. Pierwszym etapem pracy było

określenie wymagań oraz funkcjonalności systemu końcowego. Pierwsze szkice dokumentacji były regularnie konsultowane z promotorem pracy. Proces ten pozwolił na zebranie szczegółowych wymagań projektowych. W końcowym etapie zbierania wymagań, autor zdecydował się zajął się tworzeniem prototypu systemu symulującego. Prace te pozwoliły na wczesne przetestowanie założeń i pomysłów dotyczących dekompozycji problemu, których efekt zaowocował uproszczeniem całkowitej architektury systemu. Projekt zrealizowano w języku Go, przy wykrzystaniu rozszerzonego systmeu kontroli wersji git.

Rozdział 2

Wykorzystane technologie

Rozdział ten zawiera opis technologii oraz narzędzi wykorzystanych w pracy dyplomowej.

2.1 Język programowania Go

Go (Golang) to język programistyczny stworzony jako wolne oprogramowanie (open source) na potrzeby firmy Google, Inc. Głównymi architektami języka są Robert Griesemer, Rob Pike i Ken Thompson. Golang umożliwia tworzenie komercyjnego oprogramowania i jest wspierany na wielu sytemach opearcyjnych (Linux, Windows, Mac OS X).

Język Go należy do kategorii języków kompilowanych, z statycznym definiowaniem typu zmiennych. Składnia języka jest zbliżona do C/C++ czy Python.

2.1.1 Porównanie Go z Python

- Go jest językiem wspomagającym tworzenie aplikacji wielowątkowych.
- Go jest językiem statycznym, co pozwala wyeliminować błedy typu runtime wynikające z typu zmiennej.
- Go jest językiem samodokumentującym. Określony odgórnie format komentarzy umożliwia automatyczne tworzenie przejrzystej dokumentacji.
- Go jest językiem kompilowalnym, co pozwala na szybsze uruchamianie i egzekucję oprogramowania.
- Go wykorzystuje mniej pamięci. Przykład: W Go zmienna typu int32 wymaga 4 bajty pamięci, w Python 24 bajty.

- Python umożliwia runtime reflection.
- Python posiada większy bazę publiczych bibliotek.

2.1.2 Porównanie Go z C++

- Go posiada system zarządzania pamięcią (garbage collector).
- Go jest językiem wspomagającym tworzenie aplikacji wielowątkowych.
- Go jest językiem samodokumentującym. Nie wymaga tworzenia plików typu header.
- Go nie jest językiem obiektowym. Zdolność dziedziczenia (inheretance) została zastąpiona osadzaniem (embedding).
- Go posiada możliwość użycia (zaimportowania) dowolnej bilbioteki C/C++.
- C++ posiada osiagnać szybsza egzekujcę oprogramowaia.
- C++ posiada tworzenie kodu niezależnie od typu zmiennej (generics).
- C++ nie posiada systemu zarządzania pamięcia (garbage collector), co umożliwia większą kontrolę nad zasobami pamięci (np. w mikrokontrolerach).

2.2 Serializacja danych Protocol Buffers

Protocol Buffers (proto, protobuf) to mechanizm serializacji danych stworzony na potrzeby firmy Google, Inc. Protocol Buffers to mechanizm współpracującym niezależnie od języka oprogramowaia aplikacji czy platformy na którym uruchamiana jest aplikacja. Technologia ta definiuje strukturę danych (proto schema) za pomoca dedykowanego języka, składającego się z prostych zmiennych (np.: int64, string) oraz złożonych komunikatów (message). Struktura ta przechowywana jest w plikach o rozszerzeniu '.proto', które są następnie kompilowane do dowolnego z wspieranych języków oprogramowania (w przypadku Protocol Buffers w wersji 3, wspierana jest generacja kodu w Java, C++, Python, Java Lite, Ruby, JavaScript, Objective-C, C# oraz PHP). Natomiast zserializowane dane zostają zapisane w formacie binarnym (wire format), który umożliwia na uzyskanie wyższego poziomu kompresji danych oraz transmisję danych bez potrzeby wykonania dalszego kodowania. Wynikiem kompilacji plików '.proto' jest zestaw bibliotek zawierający wygenerowany kod źródłowy, wraz z gotowymi strukturami, funkcjami i metodami niezbędnymi do operowania danymi w sposób natywny dla wybranego języka programowania.

```
// example.proto
syntax = "proto3";
// Citizen represents a single citizen of Poland.
message Citizen {
 // The name of a citizen.
 string name = 1;
 // The surname of a citizen.
 string surname = 2;
 // (required) Unique Polish national identification number.
 PESEL pesel = 3;
}
// PESEL represents Polish Universal Electronic System for
// Registration of the Population.
message PESEL {
 // (required) Unique Polish national identification number.
 uint64 number = 1;
 bool active = 2;
}
```

2.3 System kontroli wersji git

Git to rozproszony system kontroli wersji stworzony jako wolne oprogramowanie (open source). Głównymi architektem narzędzia jest Linus Torvalds. Git to oprogramowanie powszechnie stosowanym w przypadku zarządzania oprogramowaniem. Narzędzie to umożliwia tworzenie pobocznych gałęzi (branch) niezależych od głównej gałęzi. Funkcjonalność ta pozwala na niezależne wprowadzanie zmian w kodzie na określonej wersji kontrolej, które mogą następnie zostać wprowadzon ponownie do gałęzi głównej (merge). Architektura rozproszna git (w przeciwieństwie do zcentralizowanych systemów kontroli wersji) umożliwia programistom na posiadanie lokalnej kopii repozytorium, której zmiany mogą zostać następnie wprowadzone do gałęźi głównej.

2.4 GNUPlot

TODO

2.5 Docker

Docker to narzędzie stworzone jako wolne oprogramowanie (open source) napisane w języku Go przez firmę Docker, Inc. Narzędzie to pozwala na tworzenie kontenerów, które izolują aplikację na poziomie systmeu operacyjnego. W przeciwieństwie do maszyn wirtualnych, kontener nie wymaga wirtualizowania systemu operacyjnego dla każdego z kontenerów. Wszystkie równolegle działające kontenery aplikacji działające na pojedynczym urządzeniu współdzielą parametry fizyczne maszyny oraz jądro systemu operacyjnego (np. Linux). Izolacja kontenerów widoczna jest na poziomie zależności (dependency) do określonych wersji bibliotek (libraries), narzędzi (binaries), plików konfiguracyjnych czy parametrów.

2.6 Latex

Latex to narzędzie do formatowania tekstu przy wykorzystaniu znaczników. Praca nad dokumentem przy wykorzystaniu Latex ułatwia redagowanie artykułu, ze względu na odeseparowanie treści od struktury tekstu.

Rozdział 3

Architektura systemu

3.1 Opis

System informatyczny stworzony na potrzeby pracy dyplomowej ma za zadanie dostarczenie wyników oraz wykresów niezbędnych do zbadania poniższych zależnożci sprawności energetycznej węzłów dla wybranych algorytmów w sieci WSN (komunikacji bezpośredniej, LEACH, PEGASIS).

3.2 Komponenty systemu

Poniższy diagram przedstawia dekompozycję modułów, całkowitą architekture systemu oraz kierunki interakcji i przepływu informacji.

3.2.1 Plik konfiguracyjny

Plik konfiguracyjny (config file) posiada dane wejściowe pozwalające na zbudowanie środowiska testowego. Schemat pliku konfiguracyjnego Informacje zawarte w pliku konfiguracyjnym można podzielić na dwie sekcje:

- konfiguracja symulatora i sieci
- konfiguracja węzła

```
syntax = "proto3";
package config;
enum E_Protocol {
  UNSET = 0;
```

```
DIRECT = 1;
 LEACH = 2;
 APTEEN = 3;
 PEGASIS = 4;
message Config {
 // Simulation protocol.
 E_Protocol protocol = 1;
 // Number of maximum rounds in simulation.
 int64 max_rounds = 2;
 // Percentage of cluster heads among all nodes [0, 1].
 double p_cluster_heads = 3;
 // Size of data sent by individual node (in Bytes).
 int64 msg_length = 4;
 // Nodes points to configuration for each node.
 repeated Node nodes = 5;
}
// Node defines a configuration for a single node.
message Node {
 // Unique ID for a node.
 int64 id = 1;
 // Initial value of energy (in Joules).
 double initial_energy = 2;
 // Location of a node in 2D space.
 Location location = 3;
 // Energy consumption of node operations.
 EnergyCost energy_cost = 4;
 // Time delays introduced by node operations
 TimeDelay time_delay = 5;
// Location defines a X, Y coordinates of a node.
message Location {
 double X = 1;
 double Y = 2;
}
// EnergyCost defines energy consumption for common node operations.
message EnergyCost {
 // Energy required to transmit one byte (in Joules).
```

```
double transmit = 1;
 // Energy required to receive one byte (in Joules).
 double receive = 2;
 // Energy required to listen the channel for a second (in Joules).
 double listen = 3;
 // Energy required to process sensor data (in Joules).
 double sensor_data_process = 4;
 // Energy required to wake up MCU (in Joules).
 double wake_up_mcu = 5;
}
// TimeDelay defines time delays for common node operations.
message TimeDelay {
 // Time required to process sensor data (in nanoseconds).
 int64 sensor_data_process = 1;
 // Time required to wake up MCU (in nanoseconds).
 int64 wake_up_mcu = 2;
```

Konfiguracja symulatora i sieci

Konfiguracja symulatora i sieci składa się z pięciu zmiennych w komunikacie Config. Każda z tych wartości może być modyfikowana bez potrzeby ponownej kompilacji oprogramowania symulacyjnego. Poniższa lista przedstawia oraz opisuje znaczenie poszczególnych parametrów konfiguracyjnych:

- protokoł (protocol) zmienna ta zdefiniowana za pomocą komunikatu typu enum E_Protocol pozwala symulatorowi wybrać odpowiedni protokół sterujący symulacją. Dokładny opis działania protokołów zostanie przedstawiony w dalszej części pracy.
- wartości maksymalnej rund pomiarowych (max_rounds) zmienna ta pozwala określić wartość rund pomiarowych aktywnych węzłów w pojedynczej symulacji, po której całkowity przebieg symulacji zostanie zatrzymany. Wyznaczenie tej wartości umożliwia użytkownikowi określenie dowolnej granicy, bez potrzeby oczekiwania na zakończenie symulacji (wykorzystanie całkowitej energii dostępnej przez węzły pomiarowe).
- proporcji węzłów typu kluster do wszystkich węzłów (p_cluster_heads)
 zmienna ta pozwala określić stosunek ilości węzłów pomiarowych odpowiedzialnych za pośredniczenie w przesyłaniu danych pomiarowych

(klastrów) do ilości wszystkich węzłów w sieci. Parametr ten wykorzystywany jest zależnie od protokołu.

- długość wiadomości (msg_length) zmienna ta określa całkowity rozmiar wiadomości generowanych przez pojedynczy węzeł pomiary. Długośc wyrażona jest w bajtach i jest sumą dwóch elementów, danych pomiarowych oraz dodatkowych danych generowanych w procesie enkapsulacji (np. adresowanie, preambuły, itd.)
- konfiguracja węzłów (nodes) zmienna ta zdefiniowana za pomocą listy komunikatów typu Node. Symulacja musi składać się przynajmniej z dwóch węzłów. Kolejność listy ma znaczenie, gdyż pierwszy węzeł pełni rolę głównego odbiornika danych (sink). Dokładniejszy opis parametrów poszeczególnych węzłów przedstawiony został w kolejnym porozdziale 'Konfiguracja węzła'.

Konfiguracja węzła

Konfiguracja węzła składa się z pięciu zmiennych w komunikacje Node. Każda z tych wartości może być modyfikowana bez potrzeby ponownej kompilacji oprogramowania symulacyjnego. Poniższa lista przedstawia oraz opisuje znaczenie poszczególnych parametrów konfiguracyjnych:

- indeks (id) zmienna ta określa unikatowy identyfikator węzła. Parametr ten umożliwia identyfikację węzła podczas symulacji.
- energia początkowa (initial_energy) zmienna ta określa ilość energii (mierzonej w [J]), którą posiada węzeł w momencie rozpoczęcia symulacji. W przypadku zdefiniowania zerowej energii początkowej, węzeł nie będzie brał udziału w komunikacji ze względu na brak zasobów energetycznych na przeprowadzenia jakiejkolwiek operacji.
- pozycja (location) zmienna ta zdefiniowana za pomocą komunikatu typu Location pozwala symulatorowi na umieszenie węzła w dwuwymiarowej przestrzenii. Pozycja węzła wykorzystywana jest do określania odległości między węzłami i aplikowania kosztów energetycznych operacji (np. transmisji danych).
- koszt energetyczny (energy_cost) zmienna ta zdefiniowana za pomocą komunikatu typu EnergyCost pozwala na wprowadzenie dodatkowych kosztów energetycznych operacji dla poszczególnych węzłów. Podstawowy model posiada ogórnie zdefiniowane koszty energetyczne (model przedstawiony w sekcji TODO). W przypadku zdefiniowana zmiennej EnergyCost dla węzła, koszt operacji (np. transmisji, odbioru, pomiaru i przetwarzania danych) ulega zmianie.

opóźnienia czasowe (time_delay) - zmienna ta zdefiniowana za pomocą komunikatu typu TimeDelay pozwala symulatorowi na wprowadzenie dodatkowych parametrów czasowych dla operacji wykonywanych przez węzeł. Iloczyn zmiennej (np. czasu przetwarzania danych węzła [ns]) i kosztu energetycznego działania węzła [J/s] reprezentuje dodatkowe parametry symulacji, które umożliwiają tworzenie zaawansowanych i precyzyjnych scenariuszy.

3.2.2 Moduł główny (Core)

Moduł główny posiada najważniejsze cechy i funkcjonalności umożliwiające modelowanie systemu symulatora WSN. Wszystkie zaimplementpwane struktury (structs) znajdują się w jednej bibliotece (package) o nazwie 'core'.

Węzeł (Node)

Węzeł (Node) reprezentuje model węzła, będącego elementem podstawowym w sieci. Struktura ta przechowuje dane konfiguracyjne węzła, poziom energii czy dane historyczne, pozwalające na monitorowanie pracy oraz tworzenie grafów.

Poniżej przedstawiona została struktura węzła oraz definicje funkcji przynależące do struktury.

```
type Node struct {
 Conf
         config.Node
 Ready
       bool
 nextHop *Node // As a default set to Base Station.
 Energy float64 // Energy level of a node.
 transmitQueue int64
 receiveQueue int64
 // Statistics and aggregation variables.
 dataSent
             int64
 dataReceived int64
}
func (n *Node) Transmit(msg int64, dst *Node) error
func (n *Node) Receive(msg int64, src *Node) error
func (n *Node) Info() string
func (n *Node) distance(dst *Node) float64
func (n *Node) consume(e float64) error
```

Poniższa lista przedstawia oraz opisuje znaczenie poszczególnych zmiennych struktury węzła (Node):

- konfiguracja (Conf) zmienna publiczna przechowuje konfigurację węzła w formacie protocol buffer (szczegółowe informacje dostępne w 'Konfiguracja węzła').
- gotowość (Ready) zmienna publiczna przechowuje stan gotowości węzła. Wartość 'true' oznacza, że węzeł jest gotowy do nadawania i odbierania informacji.
- następny skok (nextHop) zmienna prywatna przechowuje adres do zmiennej węzła, będącego odbiorcą informacji nadawanych przez węzeł. Wartością domyślna w momencie rozpoczęcia symulacji jest adres głównego odbiornika danych (sink).
- energia (Energy) zmienna publiczna przechowuje aktualny stan energetyczny węzła. W przypadku wyczerpania energii, zmienna Ready zostaje ustawiona na 'false'.
- kolejka nadawania (transmitQueue) zmienna prywatna przechowuje informację o ilości bajtów gotowych do przekazania do następnego węzła na końcu rundy.
- kolejka odbioru (receiveQueue) zmienna prywatna przechowuje informację o ilości bajtów odebranych przez węzeł na początku rundy.
- dane nadane (dataSent) zmienna prywatna przechowuje sumę bajtów nadanych przez węzeł.
- dane odebrane (dataReceived) zmienna prywatna przechowuje sumę bajtów odebranych przez węzeł.

Poniższa lista przedstawia oraz opisuje znaczenie poszczególnych funkcji węzła (Node):

- Transmit funkcja pozwala na transmisję danych do węzła.
- Receive funkcja pozwala na odbieranie danych przez węzeł.
- Info funkcja generuje ciąg znaków w podstawowymi informacjami na temat węzła.
- distance funkcja wyznacza wartość odległości pomiędzy dwoma węzłami.
- consume funkcja obciąża energetycznie węzeł.

Sieć (Network)

Sieć (Network) reprezentuje model środowiska w którym odbywa się symulacja. Struktura ta przechowuje kontroluje przepływ informacji pomiędzy węzłami, zbiera i eksportuje informacje z poszczególnych rund.

Poniżej przedstawiona została struktura sieci oraz definicje funkcji przynależące do struktury.

```
type Network struct {
 Protocol
            Protocol
 BaseStation *Node
 Nodes
            sync.Map
 Round
           int64
 MaxRounds int64
 MsgLength int64
 GNUPlotNodes
                   []string
 GNUPlotTotalEnergy []string
 PlotTotalEnergy *plot.Plot // An amount of total energy in the
     network per Round.
 PlotNodes
                  *plot.Plot // A number of alive nodes in the
     network per Round.
 NodesAlivePoints plotter.XYs
 NodesEnergyPoints map[int64]plotter.XYs
}
func (net *Network) AddNode(n *Node) error
func (net *Network) Simulate() error
func (net *Network) CheckNodes() int
func (net *Network) PopulateEnergyPoints()
func (net *Network) PopulateNodesAlivePoints()
```

Poniższa lista pzedstawia oraz opisuje znaczenie poszeczególnych zmiennych struktury sieci (Network):

- protokół (Protocol) zmienna publiczna przechowuje obiekt definiujący protokół komunikacji pomiędzy węzłami.
- stacja bazowa (BaseStation) zmienna publiczna przechowuje obiekt węzła głównego (sink).
- węzły (Nodes) zmienna publiczna przechowuje obiekty węzłów w sieci. Implementacja przy wykorzystaniu dziennika (hashmap), który umoż-

liwia operacje zapisu i odczytu w procesach równoległych. Kluczem dziennika jest unikatowy identyfikator węzła.

- runda (Round) zmienna publiczna przechowuje numer aktualnej rundy symulacji.
- maksymalna ilość rund (MaxRounds) zmienna publiczna przechowuje maksymalną ilość rund symulacji. W przypadku osiągnęcia wartości Round równej MaxRounds, symulacja zostanie przerwana.
- długość wiadomości (MsgLength) zmienna publiczna przechowuje informację o całkowitej wielkości wiadomości (mierzonej w bajtach) jaka generowana jest podczas rundy przez każdy z węzłów. W skład tej wartości wchodzią dane pomiarowe i dodatkowy nakład informacji powstały w wyniku enkapsulacji.
- GNUPlotNodes, GNUPlotTotalEnergy zmienne publiczne przechowujące parametry rund wykorzystywane do generowania grafów przy użyciu narzędzia GNUPlot.
- PlotTotalEnergy, PlotNodes, NodesAlivePoints, NodesEnergyPoints zmienne publiczne przechowujące parametry rund wykorzystywane do generowania grafiów przy użyciu biblioteki plotter.

Poniższa lista przedstawia oraz opisuje znaczenie poszczególnych funkcji węzła (Node):

- AddNode funkcja pozwala na dodanie węzła do sieci.
- Simulate funkcja umożliwia rozpoczęcie symulacji.
- CheckNodes funkcja sprawdza ilość sprawnych węzłów w sieci.
- PopulateEnergyPoints funkcja sprawdza oraz przechowuje stany energetyczne wezłów.
- PopulateNodesAlivePoints funkcja sprawdza oraz przechowuje ilość sprawnych węzłów w sieci.

Protokół (Protocol)

TODO

3.2.3 Moduł symulatora (Simulator)

TODO

3.3 Obsługa systemu

3.3.1 Generowanie scenariuszy TODO

$\begin{array}{ccc} \textbf{3.3.2} & \textbf{Uruchamianie scenariuszy} \\ \textbf{TODO} \end{array}$

3.3.3 Generowanie wykresów TODO

3.3.4 Dodawanie nowych protokołów $_{\rm TODO}$

Bibliografia

 $[1]\,$ W. R. Stevens, G. R. Wright, "Biblia TCP/IP tom 1", RM, 1998.

Opinia

o pracy dyplomowej magisterskiej wykonanej przez dyplomanta Zdolnego Studenta i Pracowitego Kolegę

Wydział Elektryczny, kierunek Informatyka, Politechnika Warszawska Temat pracy

TYTUŁ PRACY DYPLOMOWEJ

Promotor: dr inż. Miły Opiekun Ocena pracy dyplomowej: bardzo dobry

Treść opinii

Celem pracy dyplomowej panów dolnego Studenta i Pracowitego Kolegi było opracowanie systemu pozwalającego symulować i opartego o oprogramowanie o otwartych źródłach (ang. Open Source). Jak piszą Dyplomanci, starali się opracować system, który łatwo będzie dostosować do zmieniających się dynamicznie wymagań, będzie miał niewielkie wymagania sprzętowe i umożliwiał dalszą łatwą rozbudowę oraz dostosowanie go do potrzeb. Przedstawiona do recenzji praca składa się z krótkiego wstępu jasno i wyczerpujaco opisujacego oraz uzasadniajacego cel pracy, trzech rozdziałów (2-4) zawierających opis istniejących podobnych rozwiązań, komponentów rozpatrywanychjako kandydaci do tworzonego systemu i wreszcie zagadnień wydajności wirtualnych rozwiązań. Piąty rozdział to opis przygotowanego przez Dyplomantów środowiska obejmujący opis konfiguracji środowiska oraz przykładowe ćwiczenia laboratoryjne. Ostatni rozdział pracy to opis możliwości dalszego rozwoju projektu. W ramach przygotowania pracy Dyplomanci zebrali i przedstawili w bardzo przejrzysty sposób duży zasób informacji, co świadczy o dobrej orientacji w nowoczesnej i ciągle intensywnie rozwijanej tematyce stanowiącej zakres pracy i o umiejętności przejrzystego przedstawienia tych wyników. Praca zawiera dwa dodatki, z których pierwszy obejmuje wyniki eksperymentów i badań nad wydajnością, a drugi to źródła skryptów budujących środowisko.

Dyplomanci dość dobrze zrealizowali postawione przed nimi zadanie, wykazali się więc umiejętnością zastosowania w praktyce wiedzy przedstawionej w rozdziałach 2-4. Uważam, że cele postawione w założeniach pracy zostały pomyślnie zrealizowane. Proponuję ocenę bardzo dobrą (5).

(data, podpis)

Recenzja

pracy dyplomowej magisterskiej wykonanej przez dyplomanta **Zdolnego Studenta i Pracowitego Kolegę**Wydział Elektryczny, kierunek Informatyka, Politechnika Warszawska
Temat pracy

TYTUŁ PRACY DYPLOMOWEJ

Recenzent: prof. nzw. dr hab. inż. Jan Surowy

Ocena pracy dyplomowej: bardzo dobry

Treść recenzji

Celem pracy dyplomowej panów dolnego Studenta i Pracowitego Kolegi było opracowanie systemu pozwalającego symulować i opartego o oprogramowanie o otwartych źródłach (ang. Open Source). Jak pisza Dyplomanci, starali się opracować system, który łatwo będzie dostosować do zmieniających się dynamicznie wymagań, będzie miał niewielkie wymagania sprzętowe i umożliwiał dalszą łatwą rozbudowę oraz dostosowanie go do potrzeb. Przedstawiona do recenzji praca składa się z krótkiego wstępu jasno i wyczerpująco opisującego oraz uzasadniającego cel pracy, trzech rozdziałów (2-4) zawierajacych bardzo solidny i przejrzysty opis: istniejacych podobnych rozwiazań (rozdz. 2), komponentów rozpatrywanych jako kandydaci do tworzonego systemu (rozdz. 3) i wreszcie zagadnień wydajności wirtualnych rozwiązań, zwłaszcza w kontekście współpracy kilku elementów sieci (rozdział 4). Piąty rozdział to opis przygotowanego przez Dyplomantów środowiska obejmujący opis konfiguracji środowiska oraz przykładowe ćwiczenia laboratoryjne (5 ćwiczeń). Ostatni, szósty rozdział pracy to krótkie zakończenie, które wylicza także możliwości dalszego rozwoju projektu. W ramach przygotowania pracy Dyplomanci zebrali i przedstawili w bardzo przejrzysty sposób duży zasób informacji o narzędziach, Rozdziały 2, 3 i 4 świadczą o dobrej orientacji w nowoczesnej i ciągle intensywnie rozwijanej tematyce stanowiącej zakres pracy i o umiejętności syntetycznego, przejrzystego przedstawienia tych wyników. Drobne mankamenty tej części pracy to zbyt skrótowe omawianie niektórych zagadnień technicznych, zakładające dużą początkową wiedzę czytelnika i dość niestaranne podejście do powołań na źródła. Utrudnia to w pewnym stopniu czytanie pracy i zmniejsza jej wartość dydaktyczną (a ta zdaje się być jednym z celów Autorów), ale jest zrekompensowane zawartością merytoryczną. Praca zawiera dwa dodatki, z których pierwszy obejmuje wyniki eksperymentów i badań nad wydajnością, a drugi to źródła skryptów budujacych środowisko. Praca zawiera niestety dość dużą liczbe drobnych błędów redakcyjnych, ale nie wpływają one w sposób istotny na na jej czytelność i wartość. W całej pracy przewijają się samodzielne, zdecydowane wnioski

Autorów, które są wynikiem własnych i oryginalnych badań. Rozdział 5 i dodatki pracy przekonują mnie, że Dyplomanci dość dobrze zrealizowali postawione przed nimi zadanie. Pozwala to stwierdzić, że wykazali się więc także umiejętnością zastosowania w praktyce wiedzy przedstawionej w rozdziałach 2-4. Kończący pracę rozdział szósty świadczy o dużym (ale moim zdaniem uzasadnionym) poczuciu własnej wartości i jest świadectwem własnego, oryginalnego spojrzenia na tematykę przedstawioną w pracy dyplomowej. Uważam, że cele postawione w założeniach pracy zostały pomyślnie zrealizowane. Proponuję ocenę bardzo dobrą (5).

(data, podpis)